

Південноукраїнські наукові студії

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Всеукраїнської
науково-практичної конференції
студентів та молодих вчених
(19-21 листопада 2024 року)

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України
м. Одеса

Південноукраїнські наукові студії

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VII Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих
вчених**

(19-21 листопада 2024 року)

УДК: 1+316 (062.552)

Рецензенти:

Володимир ЖАРКИХ, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, історії та політології, НУ «Одеська політехніка»;

Оксана ІВАНОВА, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін, Міжнародний гуманітарний університет.

Рекомендовано Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Протокол № 7 від 26.12.2024 р.

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – Оксана ПЕТІНОВА, доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Члени редколегії:

Євген БОРІНШТЕЙН, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), Україна

Зоя АТАМАНЮК, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», (м. Одеса), Україна

Олена ЛІСЕЄНКО, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), голова Південноукраїнського відділення САУ, Україна

Південноукраїнські наукові студії: Збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених (м. Одеса, 19-21 листопада 2024 року) / за ред. д. філос. н., проф. Петінової О. Б. – 213 с.

Матеріали конференції представлені в авторській редакції мовою оригіналу

ЗМІСТ

Ганна ОЗЕРНЮК	ВИТОКИ СТАНОВЛЕННЯ МІЖНАРОДНИХ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....	6
Ольга БІЛОУС	ЩО ЯВЛЯЄ СОБОЮ ПОНЯТТЯ “ЗАКОН”?.....	8
Юлія МАКАРЦЕВА	ГУМАНІЗАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА ЯК ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ЧАСУ.....	10
Арсен САЛОВСЬКИЙ	ЯКИЙ ЗВ'ЯЗОК ТРАДИЦІЙ І НОВАТОРСТВА У РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ?.....	13
Вікторія ОСТАТОЧНА	SMM ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	15
Марина МАСЛОВСЬКА	МОДЕЛЬ BASIC RH ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ СТРЕСОСТІЙКОСТІ У СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ОСВІТНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	17
Олександр ЛІСОВСЬКИЙ	АЛЕКСИТИМІЯ ЯК ПСИХОЛОГІЧНЕ ЯВИЩЕ.....	20
Яна СЕМКО	СТАТУСНА МОТИВАЦІЯ СПОЖИВАННЯ МИСТЕЦТВА.....	22
Анастасія КУЛЬБАКО	ІНФОРМАЦІЙНО-РЕКЛАМНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА.....	25
Юлія ДОБРОЛЮБСЬКА	ТРАНСФОРМАЦІЯ СТАТУСУ МУЗЕЮ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	27
Влада КОВАЛЬ	АКТУАЛЬНІСТЬ АНАЛІТИКИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ.....	31
Каріна КОВАЛЕНКО	МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК ПРОТИДІЯ ІНФОРМАЦІЙНИМ АТАКАМ.....	34
Роман ЗОЛОТУХІН	ПРОБЛЕМАТИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ ОБСЛУГОВУВАННЯ РАДІОМЕРЕЖ ЗВ'ЯЗКУ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ.....	36
Микола КРОХМАЛЬ	ОПТИМІЗАЦІЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ПРОТОКОЛІВ ВЗАЄМОДІЇ МІКРОКОНТРОЛЕРІВ В ІНТЕРНЕТІ РЕЧЕЙ.....	39

- створення індивідуальних пропозицій для кожного користувача на основі його інтересів та поведінки;
- використання нових на основі штучного інтелекту для створення інтерактивного контенту;
- data-driven маркетинг, тобто прийняття рішень на основі даних про поведінку аудиторії;
- зростання ролі соціальних мереж як основного каналу комунікації з аудиторією.

Отже, менеджмент інформаційно-рекламної діяльності організацій/установ культури та мистецтва – це складний і багатогранний процес, який вимагає творчого підходу, глибокого розуміння цільової аудиторії та використання сучасних маркетингових технологій.

Список використаних джерел:

1. Глинський Н.Ю., Гірна О.Б., Мороз Л.А. Сутність управління рекламною діяльністю на підприємстві. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія Економічна. 2017. Випуск №18. С. 38-42.
2. Савицька Н.Л., Синицина Г.А., Олініченко К.С. Рекламний менеджмент: Навч. Посібник. Харків: вид-во Іванченко, 2015. 169 с.

Юлія ДОБРОЛЮБСЬКА,

доктор філософських наук, професор,

професор кафедри всесвітньої історії та методики її навчання

ДЗ «Південноукраїнський національний

педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ СТАТУСУ МУЗЕЮ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

На рівні концепту, сприймаючись як символічний простір смислів, статус музею часто піддається переосмисленню та сумніву. Особливо явно ця тенденція виражена у виступах філософів, а також теоретиків та практиків актуального мистецтва, які пропонують свої моделі музейного топосу як простору верифікації та репрезентації художніх творів, а також місця реалізації різноманітних стратегій взаємодії художника та глядача.

Найбільш вагома критика, яка вплинула на формування інтелектуальних рефлексій щодо музею, була висловлена в ХХ ст. Т. Адорно та підтримана М. Мерло-Понті та М. Фуко. У той же час уявлення про структуру сучасної гуманітарної культури, сформовані в роботах М. Фуко, справили значний вплив на формування ідей Лестерської школи музеологічних досліджень, що найбільш послідовна в осмисленні актуальних тенденцій розвитку музейних практик кінця ХХ – початку ХХІ ст. В рамках цих досліджень було сформовано концепт постмузею, який отримав певне визнання у професійному середовищі та

періодично використовується в дискусіях про сучасні тенденції розвитку музею. Вперше ідея «постмузею» була запропонована та обґрунтована Р. Дюкло [2]. Потім вона була конкретизована в роботах професора Е. Хупер-Грінхілл [4] і в цьому контексті набула значного впливу у професійному середовищі [3]. Ці ідеї були сприйняті як теоретична основа, продовжені та розвинені учасниками колективних монографій «Музеї в цифрову епоху» (2010) [7] та «Музей та цифрова культура» (2012) [8].

У трактуванні Е. Хупер-Грінхілл та її послідовників постмузей – це поняття, що ґрунтується на визнанні нової, посткласичної епістеми як формотворчої для сучасного музейного простору. Постмузей – місце особистісних та суб'єктивних взаємин, у процесі яких не передаються, але створюються нові знання та досвід [1]. Проте, останнім часом це поняття набуває все більш широкого трактування, в якому основний змістовий акцент переміщається з конструювання ефективної концепції позасистемного навчання на комунікативні та репродукційні можливості нової моделі. У цьому контексті акцентується принципова невизначеність, розмитість інституційних кордонів постмузею, де «музейне» та «повсякденне», реальне та віртуальне взаємопроникають одне в одного в рамках нових соціокультурних практик та «ритуалів».

Важливо, що зі своєї появи у 1994 р. концепція постмузею, сформульована Ребеккою Дюкло, безпосередньо пов'язана з обґрунтуванням переходу музеологічних досліджень на стадію постмузеології як наукової дисципліни, осмислюючої цей феномен. Постмузеологія була запропонована Р. Дюкло як проектна наукова дисципліна, що виражає прагнення вийти за вузькі інституційні рамки, розуміння того, що подальше осмислення феномену музею ефективно проводити в рамках міждисциплінарних досліджень сучасного культурного простору [2, р. 1]. Подібне міждисциплінарне співробітництво допомогло б сформулювати критику традиційних методів музейних досліджень, які з об'єктивних причин не можуть бути використані при описі моделі постмузею, оскільки сам проект музею здатний до динаміки розвитку лише тоді, коли він проєктивний, тобто спрямований зовні й у майбутнє, коли він не є самодостатньою цінністю, але лише цінністю, здобутою у відношенні до іншого» [2, р. 2]. Тому закономірно, що міждисциплінарність постмузеології було визначено як необхідну основу її «власної мінливої дисциплінарної ідентичності», – єдино можливої форми подання аналітичного контенту у постмузейному просторі. Р. Дюкло виходила з утвердженого і одночасно неоднозначного уявлення про стан постмодерну, що переживається наприкінці ХХ ст. світовою культурою. Запропоновані нею терміни «постмузей» та «постмузеологія» генетично сягали поняття «постмодерн» як стилістичного індикатора сучасності (на рівні розуміння стилю як інтегральної ментальної парадигми, як стилю мислення та стилю культури в цілому).

У цьому контексті поняття «стиль» стає інтерпретаційною дослідною моделлю, що виявляє концептуальні аспекти сучасності [2, р. 3]. Для Дюкло постмодерн цінний, насамперед, як науковий дискурс, який дозволяє побачити обмеження інтерпретаційних практик, що спонукає до наукового розвитку та

пошуку варіативних моделей культури та культурних інституцій, у тому числі у галузі музеології. І якщо стилістичні аспекти концепції постмодерну сьогодні здаються вичерпаними, то установка на нову, посткласичну парадигму наукового знання, в рамках якої музеологія також має знайти своє місце, залишається абсолютно актуальною та значущою. Постмузей розглядається Дюкло як простір дискретних дискурсів, які «впливають на численні аспекти музейної роботи, від того, як ми критикуємо інститут до того, як ми діємо в його стінах, як готуємо експонати для публічної аудиторії» [2, р. 4]. Дюкло осмислює значущість для постмузеології феноменологічних досліджень візуального досвіду, у контексті якого згадується виставка Ж. Дерріда «Мемуари сліпого: автопортрет та інші руїни» (Лувр, 1991). У той же час практика, що існує в музеях, поєднує «величезний спектр культурної діяльності», у тому числі в галузі освіти, управління, політичних чи естетичних маніфестацій, перетворює музей на «ідеальне гібридне місце для постмодерністських втручань» [2, р. 4]. На думку Р. Дюкло, таке втручання неминуче і необхідне, і особливо з боку філософської думки, у зв'язку з чим називаються франкфуртська школа, Р. Барт, М. Фуко, Ж. Бодрійяр, Ж. Дерріда, Ж. Делез, Ж. Лакан.

Парадоксальні та нелінійні ситуації виникають сьогодні в дослідженнях, які слідом за Р. Дюкло можна визначити як постмузеологічні. До таких досліджень меж музейного поля відноситься досить показова концепція англійської дослідниці Бет Лорд [6] про музей як особливий гетеротопний простір, що ґрунтується на роботі М. Фуко «Інші простори». Б. Лорд вибудовує діалог з концепцією Фуко який вбачав глибокі парадигмальні зрушення в тому, що на зміну історії як «великої нав'язливої ідеї, що невідступно переслідувала ХІХ ст.», сучасність стверджується як «епоха простору», що володіє якісною неоднорідністю і особливими режимами його сприйняття.

Серед цієї неоднорідності особливо виділяються простори на перетині смислових ліній культури, які Фуко позначає як «гетеротопні» – «свого роду фактично реалізовані утопії, в яких реальні розташування, які можна знайти в рамках культури, відразу і видаються, і оспорожуються, і перевертаються: місця, які за межами всіх інших місць». Фуко уподібнює ці простори дзеркалу, відображення якого стає актом «погляду» у відповідь і рефлексії над своїм місцем у світі для того, хто бачить себе в ньому (розвиваючи цю ідею, сучасні автори пропонують визначення «не-місць», в яких знаходить своє «завершене втілення» сучасна культура «гіпермодерну»). Визначаючи різні типи «інших просторів» Фуко називає музей «гетеротопією часу, що накопичується до нескінченності», де «час нагромаджується і захаращується на вершину самого себе». Основну мету музейної гетеротопії Фуко вбачає в тому, щоб «сформувати своєрідний загальний архів, замкнути в одному місці всі часи, всі епохи, усі форми, усі смаки, утворити місце всіх часів».

Безумовно, у цьому концепті приховується і внутрішня критика музею, в основі якого Фуко вбачав парадигму історичного мислення ХІХ ст. Але крім критики тут також міститься перспективний концепт для інтерпретації сутнісних аспектів музею як «іншого простору» культури. Слід зазначити, що якщо для

Фуко музей є інституцією, пов'язаною з регламентуючою роллю суспільства, зовнішньої силою, що справляє вплив на особистість, тобто силою швидше негативною, то Б. Лорд прагне уявити позитивні аспекти ідеї музею як гетеротопного простору по відношенню до сучасної культури, поєднуючи думки Фуко та концепції представників Лестерської школи, звертаючись до робіт Е. Хупер-Грінхілл. До перспективних ідей, виток яких Б. Лорд бачить у роботах Фуко (особливо виділяючи його відому книгу «Слова і речі»), вона відносить міркування про роль репрезентації у конструюванні культури та варіативності її можливих значень [6, р. 5]. Як спостережливо зауважує Б. Лорд, репрезентацією Фуко називає і простір між речами, та способи його концептуального аналізу та опису [6, р. 5]. Ці уявлення продуктивні під час аналізу музею як експериментального гетеротопного простору, у якому відпрацьовуються варіативні форми репрезентації.

У цьому контексті музей відкритий для моделювання можливих відносин між вербальною та візуальною компонентами культури, так само як для аналізу її хронотопу. Багатошаровість хронології в межах просторової локації музею робить переривчастим порядок зв'язку між словами і речами, що здійснюється тут, дозволяючи аналізувати його механізм і визначаючи можливі смислові контексти. У зв'язку з чим музей повинен розглядатися як місце відкритих смислів, простір сенсоутворення, що нескінченно триває. Ця модель дозволяє подолати функціональні описи музею як інституту та «визначити його в термінах філософської проблеми, яка є частиною сутності музею» [6, р. 12].

Розглянувши на деяких прикладах ідею музею як гетеротопного простору, слід, однак, зазначити, що в рамках постмузеологічних досліджень також яскраво позначилася альтернативна лінія, яка генетично сягає ідеї «уявного музею» А. Мальро та інтерпретується як «музей без стін», у тому числі в роботах одного з найавторитетніших теоретиків та істориків сучасного мистецтва Розалінди Краусс [5]. Вказуючи на перенесення акценту з умоглядних проблем сприйняття та досягнення прагматичних аспектів репрезентації та інтерпретації візуального образу при перекладі назви Мальро [5, р. 241], Краусс також відзначає спадкоємність та відмінність «уявного музею», що поклав в основу універсалізації та моделювання художніх процесів естетику модернізму, та «музею без стін». Останній трактується як феномен постмодернізму зі складною внутрішньою структурою, орієнтованою на індивідуальний вибір відвідувача, та розмитими зовнішніми кордонами, у формуванні яких значне місце належить розмаїттю сучасних форм репрезентації. Дослідження Р. Краусс дозволяють також запровадити як робоче визначення та інший концепт – музей «постмедіальної епохи» [5, р. 241-244], який загалом відповідає ідеї постмузею, але позбавлений будь-яких стилістичних конотацій. Представляється, що концепції постмузею, з її акцентом на науковій, дослідній музеологічній парадигмі, і музею «постмедіальної епохи», з акцентом на статус музею в ситуації іконічного повороту та інших наслідків затвердження нових медіа як найважливішого культууроутворюючого чинника, мають значний дослідницький потенціал, можуть бути основою побудови сучасних музеологічних досліджень.

У межах загального концепту постмузею (чи музею постмедіальної епохи), як інтегровані до нього, можна бачити концепції «музею без стін» і «темного музею» як «простору громадської самотності». І якщо «музей без стін» акцентує прозорість зовнішніх кордонів музею, розчиняє музейну інституцію в сучасному соціумі, то концепція «темного музею» представляє його герметичне ядро – гетеротопний простір «публічної самотності», в якому відбувається розкриття особистісного світу та його розвиток як дерзке «викрадення» накопичених культурою духовних цінностей. Характерно, що дані моделі є не так реакцією на попередні образи музею в культурі, скільки відповіддю на виклик нової соціокультурної ситуації в цілому і пов'язані з культурним простором ХХІ ст.

Список використаних джерел:

1. Arvanitis K. Outside walls: mobile phones and the museum in everyday. *Museums in a digital age*. Ed. by R. Parry. London; New York, 2010. P. 170-176.
2. Duclos R. Postmodern...Postmuseum: new directions in contemporary museological critique. *Museological Review*. 1994. Vol. 1. № 1. P. 1-13.
3. Grewcock D. Doing Museology Differently. London; New York, 2014. 295 p.
4. Hooper-Greenhill E. Museums and the Interpretation of Visual Culture. London; New York, 2000. 195 p.
5. Krauss R. Postmodernism's museum without walls. *Thinking about exhibitions*. Ed. by R. Greenberg, B.W. Ferguson, S. Nairne. London; New York, 1996. P. 241-245.
6. Lord B. Foucault's museum: difference, representation, and genealogy. *Museum and Society*. 2006. Vol. 4. № 1. P. 1-14.
7. Museums in a digital age. Ed. by R. Parry. London; New York, 2010. 478 p.
8. Museums in a digital culture. How art and heritage become meaningful. Ed. by C. van der Akker, S. Legene. Amsterdam, 2012. 142 p.

Влада КОВАЛЬ,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 3-го року навчання,
спеціальність 033 «Філософія», Навчально-науковий інститут
природокористування та гуманітарних наук,

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

Науковий керівник: Олексій КОЛЄВАТОВ, к. іст. н., доц.

доцент кафедри філософії і суспільних наук

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

АКТУАЛЬНІСТЬ АНАЛІТИКИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Аналітика – це процес систематичного вивчення даних з метою отримання знань та прийняття обґрунтованих рішень в будь-яких ситуаціях. У сучасному світі, де дуже багато інформації і темпи змін прискорюються, роль аналітики стає все більш важливою та корисною.

Аналітики вважають, що основоположником був Аристотель, і він заклав основи аналітичного мислення у своїй фундаментальній праці «Аналіз». Він дав